

**Fenòmens Socials i Canvi d'Època. Noves
Estratègies per a Nous Problemes i Noves Polítiques**

Codi: 43656
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4315658 Polítiques Socials i Acció Comunitària	OB	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Joaquín Brugué Torruella

Correu electrònic: Desconegut

Altres indicacions sobre les llengües

En cas necessari les classes es podran fer en castellà

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Ricard Gomà Carmona

Ernesto Morales Morales

Equip docent extern a la UAB

Mauro Castro

Pepe Adelantado

Quim Brugué

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar aquest mòdul.

Objectius

L'objectiu d'aquest mòdul és analitzar l'evolució i els canvis que està experimentant la nostra societat, prestant una atenció especial a aquells que afecten a les dinàmiques de cohesió social. Tanmateix, es tracta també de discutir com aquestes transformacions -aquest canvi d'època- afecten al contingut i a les formes de les polítiques públiques. Concretament, ens interessarem en observar com la nova realitat social reclama intervencions de proximitat, basades en el treball comunitari i en dinàmiques participatives.

Competències

- Analitzar polítiques socials des d'una perspectiva tant micro com macro, identificant les relacions d'interdependència entre problemàtiques i polítiques socials de diferents nivells de l'administració.

- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Reflexionar de manera crítica sobre l'acompliment propi, identificant punts forts i àrees de millora.

Resultats d'aprenentatge

1. Fer un exercici escrit d'anàlisi de les polítiques socials sobre les perspectives, tant micro com a macro, posades en interrelació.
2. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
3. Reflexionar de manera crítica sobre l'acompliment propi, identificant punts forts i àrees de millora.

Continguts

En el marc del Mòdul de Fenòmens Socials i Canvi d'Època es treballaran els següents temes:

1. Conflicte social i canvis socials, amb objectiu presentar i discutir les principals dimensions del canvi d'època, així com els seus impactes sobre els eixos del conflicte social i sobre l'esfera política.

2. Elements constitutius de les polítiques socials i recorregut històric, on es tractarà en profunditat la formació, contingut i impacte de les polítiques socials, la crisi del model d'acumulació fordista (1970 s), així com un canvi de paradigma? De l'Estat del Benestar Protector (EBP) a l'Estat del Benestar Inversor (EBI). Canvi d'objectius, valors i instruments.

3. Conflicte social i polítiques públiques, on es posarà en relleu les transformacions socials que implica el canvi d'època i els efectes que això està generant en les polítiques públiques que es van anar configurant en l'Estat de Benestar. Es farà un diagnòstic dels aspectes principals en procés de canvi, els efectes que això produeix (en matèria de treball, família, estructura social, exclusió i desigualtat...), i les alternatives que van dibuixant, tant des d'una perspectiva conservadora com des d'una perspectiva transformadora. Alhora, s'aniran incorporant elements propis de l'anàlisi de polítiques públiques.

4. Conflicte, empoderament polític i acció comunitària, on farem una aproximació a les teories de l'empoderament per a la seva aplicació pràctica a les accions comunitàries. Conèixerem la relació entre els processos d'empoderament i els processos d'incidència política i reflexionarem entorn a una experiència concreta d'acció comunitària no institucional.

5. Formes emergents del comú i del canvi social, on realitzarem una anàlisi introductòria al que es coneix en la literatura i en les pràctiques comunitàries contemporànies i de llarga trajectòria històrica com a "béns comuns". Actualment, tant el concepte com la realitat que vol descriure han pres especial rellevància en el context polític-econòmic de crisi, tant per la seva relació i intent de redisseny de l'àmbit públic-estatal com per la seva voluntat d'incidència sobre el mercat capitalista hegemònic. A partir de situar aquest esquema inicial, ens interrogarem, d'una banda, si els béns comuns, ja sigui com a categoria analítica, com a objectiu polític o com a pràctica social, s'erigeixen en el present com una alternativa al desprestigi i deteriorament de la funció redistributiva de l'Estat (polítiques públiques/polítiques socials). D'altra banda, reflexionarem sobre si és possible o desitjable un abordatge de complementaritat entre ambdues esferes o, dit d'una altra manera, un escenari on pensar i implementar polítiques públiques-comunitàries, amb totes les problemàtiques i contradiccions que aquestes hibridacions podem fer emergir.

6. Participació i governança en les polítiques públiques, on identificarem els reptes de les polítiques públiques socials en el context d'una nova societat, analitzarem les possibles respostes des de noves formes de governança i participació social i presentarem respostes innovadores davant nous problemes, així com respostes transversals i participatives davant problemes complexos.

Metodologia

Els alumnes de forma prèvia a les classes magistrals reben lectures prèvies i / o material audiovisual. La lectura d'aquests materials de forma prèvia a la classe juntament amb els continguts treballats en la sessió

permetran realitzar preguntes, obrir el debat i la reflexió compartida en el desenvolupament de les classes. Un cop finalitzada la classe els alumnes disposaran de lectures i / o audiovisuals complementaris. A la finalització del mòdul els alumnes hauran de presentar exercicis per escrit que aborden els continguts treballats.

Els alumnes disposen dels espais al centre on s'imparteixen les classes per promoure l'intercanvi i reflexió compartida a l'hora de realitzar els seus treballs.

De forma prèvia a la presentació dels treballs dels alumnes realitzaran una tutoria col·lectiva sobre els treballs a lliurar, i una altra per escrit un cop aquests hagin estat avaluats.

Les classes presencials d'aquest mòdul podran ser seguides en directe via streaming pels alumnes que així ho sol·licitin. Aquests alumnes tindran l'oportunitat de fer preguntes en directe o demanar orientació o tutorització de forma posterior al coordinador del mòdul (aquesta tutorització es podrà fer via skype). El seguiment d'aquest mòdul per streaming no eximirà a l'alumne de presentar els treballs corresponents, tenint els mateixos criteris d'avaluació que els alumnes que segueixen les classes de manera presencial.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, debats	30	1,2	1, 2, 3
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	1, 2, 3
Tipus: Autònomes			
Lectures, visualització de material audiovisuals	80	3,2	1, 2, 3

Avaluació

El sistema d'avaluació constarà d'un mínim de tres activitats avaluatives cap de les quals representarà més del 50% de la qualificació final del mòdul.

A la finalització del mòdul els alumnes hauran de presentar exercicis per escrit que aborden els continguts treballats.

La nota dels treballs vindrà determinada pel nivell de coherència en l'argumentació de les respostes basant-se: els continguts exposats a classe, els materials complementaris (lectures / audiovisuals) i els mateixos debats generats a classe.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Treballs d'avaluació escrits	100%	25	1	1, 2, 3

Bibliografia

- Rosanvallon, P. (2012) La Sociedad de los iguales. (RBA)
- Bauman, Z. (2016) Modernidad líquida (FCE)
- Sennett, R. (2012) Juntos. (Anagrama)

- Adelantado, José, Noguera, José A., y Rambla, Xavier (2000): "El marco de análisis: Las relaciones complejas entre estructura social y políticas sociales"; en J. Adelantado (coord.): Cambios en el Estado del Bienestar. Políticas sociales y desigualdades en España. Barcelona. Icària-UAB. Págs. 23-61.
- Antón, Antonio (2009): "Debates sobre ideas de la izquierda" en A. Antón: Reestructuración del Estado de bienestar. Madrid. Talasa, Págs. 127-176
- Adelantado, José (2017): "Reestructuración de los Estados del Bienestar ¿Hacia un cambio de paradigma?". Barcelona. Inédito.
- LAKOFF, Jorge (2007). *No pienses en un elefante. Lenguaje y debate político*. Madrid: editorial complutense.
- ALINSKI, SAUL (2012). *Tratado para radicales. Manual para revolucionarios pragmáticos*. Madrid: Taficantes de sueños.
- BAQUE, Marie Helene (2016). "El Empoderamiento. Una acción progresiva que ha revolucionado la política y la sociedad". Gedisa.
- MORALES, Ernesto (2017). *Empoderamiento y transformación de las relaciones de poder. Un análisis crítico de los procesos institucionales de participación ciudadana*. Tesis doctoral. Programa de doctorado Políticas públicas y transformación social. Institut de Govern i Polítiques Públiques. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Brugué, Q. (2001) Políticas para la Cohesión Social: Nuevos Contenidos y Nuevas Formas (Working Paper)
- Brugué, Q., Canal, R. y Paya, P. (2015) "Inteligencia administrativa para abordar problemas malditos", Gestión y Políticas Públicas, volumen XXIV, nº 1, pp. 85-138.
- Brugué, Q., Blanco, I. y Boada, J. (2013) "Entornos y motores para la innovación en las políticas públicas", Revista del CLAD Reforma y Democracia, nº 59, pp. 5-34.